

Nieuwsbrief Ctrl arbo architecten

- [Een arbocatalogus voor de architectenbranche](#)
- [en... tien vragen over de arbocatalogus](#)
- [en... een uitnodiging voor de eerste bijeenkomst Arbocatalogus architectenbureaus](#)
- [Cursus Arbo-advies bij nieuw- en verbouwprojecten](#)
- [Liever geen paars plafond](#)

Een arbocatalogus voor de architectenbranche

Begin oktober heeft het bestuur van de Stichting Fonds Architectenbureaus besloten om een arbocatalogus voor de architectenbranche te gaan ontwikkelen. Deze arbocatalogus is eigenlijk een logisch vervolg op het arboconvenant.

In de eindevaluatie van het arboconvenant architectenbureaus (februari 2006) zijn aanbevelingen gedaan aan sociale partners voor de postconvenantperiode:

"... in de komende jaren de aandacht en acties in belangrijke mate te richten op werkdruk, naast de activiteiten voor de ergonomische aspecten inzake RSI."

"... medewerkers actief betrekken bij de maatregelen..."

"... is het van belang ook de werkgevers te informeren en ze te betrekken bij het proces."

"... is het belangrijk om populaire en effectief gebleken maatregelen voort te zetten."

"... de branche houdt verder behoefte aan instrumenten die aansluiten bij wet- en regelgeving. Denk hierbij bijvoorbeeld aan ondersteuning bij het opstellen van de risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E), het aanwijzen en begeleiden van de

inventarisatie en evaluatie (RI&L), het aanwijzen en opleiden van de preventiemedewerker en het geven van voorlichting over de wet-en regelgeving."

In het eindrapport hebben medewerkers en werkgevers nadrukkelijk aangegeven dat ze willen dat de instrumenten, die tijdens het convenant zijn ontwikkeld, blijven bestaan en dat een aantal activiteiten (zoals cursussen en de uitbreiding van de oplossingenbank) doorgaan.

Door het maken van de website Ctrl Arbo (www.arboarchitecten.nl) zijn we een goede weg ingeslagen, vooral op het gebied van voorlichting. Een arbocatalogus architectenbranche (ten tijde van het schrijven van de eindevaluatie als middel nog niet bekend) zou alle middelen en oplossingen kunnen omvatten en aan alle aanbevelingen recht kunnen doen.

Wat is een arbocatalogus?

Arbocatalogi zijn een nieuw verschijnsel in de benadering van arbeidsomstandigheden. Ze zijn niet verplicht gesteld in de Arbowet. Wel staan in de Memorie van Toelichting enkele aanwijzingen voor het opstellen van een catalogus. Het zijn de werkgevers en werknemers die bepalen hoe deze afspraken eruit zien.

Als de Arbeidsinspectie een arbocatalogus goedkeurt, vervallen de beleidsregels van de inspectie voor de onderneming of de branche waarvoor de catalogus geldt. De catalogus vervangt dan feitelijk deze beleidsregels en vormt het 'referentiekader' bij controles van de Arbeidsinspectie.

We hebben [De Goede Praktijk](#) gevraagd ons te helpen met de ontwikkeling van de catalogus. Er is een begeleidingscommissie samengesteld met vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers en we gaan de gebruikers actief betrekken bij de ontwikkeling. In deze Nieuwsbrief treft u ook een uitnodiging voor de eerste gebruikersbijeenkomst aan.

De projectleider is Huub Pennock, van advies- en trainingsbureau [Ergo-balans](#) en partner in de Goede Praktijk, de coördinatie is in handen van Anneliese Smoorenburg, projectcoördinator arbeidsomstandigheden van de SFA.

[» top](#)

---

en... tien vragen over de arbocatalogus

1. Wat is een arbocatalogus

Een arbocatalogus is een oplossingenboek voor arborisico's. Het is met name bedoeld om oplossingen te bieden voor de doelvoorschriften uit de Arbowet. Een arbocatalogus is pas formeel als de Arbeidsinspectie deze heeft getoetst.

2. Wie heeft de arbocatalogus bedacht?

2. Het doel van de arbocatalogus bedoeld.

De SER (adviesorgaan van werkgevers en werknemers) heeft de Arbowet van 1998 geëvalueerd. In dat advies heeft ze de overheid adviezen gegeven. Eén daarvan ging over het introduceren van de arbocatalogus. De kern van het advies is dat sectoren voor de doelvoorschriften uit de Arbowet zelf maatregelen in een arbocatalogus kunnen vaststellen. Hierbij moeten zij overeenstemming hebben van en tussen sociale partners.

3. Wat is het doel van de arbocatalogus?

Het doel van de arbocatalogus is om werkgevers en werknemers een grotere verantwoordelijkheid te geven voor het invullen van arbobeleid op ondernemings- en sectorniveau. De overheid stelt daartoe waar mogelijk doelen in de vorm van doelvoorschriften. Werkgevers en werknemers kunnen vervolgens zelf bepalen op welke manier ze aan die doelvoorschriften voldoen.

4. Wat levert het ons op?

U mag zelf bepalen hoe u aan de wettelijke doelvoorschriften voldoet. Als u over een goedgekeurde arbocatalogus beschikt, gebruikt de overheid bij handhaving de arbocatalogus als referentiekader. Ofwel: als u en uw medewerkers zich houden aan de arbocatalogus waar uw bedrijf onder valt, hoeft u niets te vrezen van de Arbeidsinspectie.

U heeft verder de mogelijkheid de arbocatalogus te koppelen aan de RI&E of aan een andere methodiek of aanpak in uw bedrijf.

5. Wie maken dit oplossingenboek voor arborisico's en waarom?

Een arbocatalogus wordt gemaakt door sociale partners, werkgevers en werknemers. In de praktijk zullen dat bijna altijd de vakbonden en werkgeversorganisaties zijn. Zij zullen het er gezamenlijk over eens moeten worden, omdat het doel van de catalogus is om werkgevers en werknemers gezamenlijk meer verantwoordelijkheid te geven.

6. Moet het of mag het?

Een arbocatalogus is niet wettelijk verplicht. Wel is het zo dat de overheid sociale partners er toe wil aanzetten om arbocatalogi te ontwikkelen.

Een flinke stok achter de deur is de afschaffing van de arbobeleidsregels per 1 januari 2010. Geldt er op dat moment een door de Arbeidsinspectie getoetste arbocatalogus dan worden tijdens een inspectie de maatregelen in de catalogus als uitgangspunt genomen. Bedrijven die op dat moment niet onder de werking van een arbocatalogus vallen, krijgen tijdens inspecties te maken met de laatste stand der techniek die de inspectie zélf hanteert. Daar waar serieuze arbeidsrisico's spelen, lopen bedrijven zonder getoetste catalogus bovendien een grotere kans onder een inspectieproject te vallen.

7. Voor wie is een arbocatalogus bedoeld?

In het SER-advies staat dat de arbocatalogus bedoeld is voor het brancheniveau. De wetgever heeft dat onderdeel van het advies echter niet overgenomen. Iedereen mag dan ook in principe een arbocatalogus maken: individuele bedrijven, branches maar ook regio's of bedrijventerreinen.

Sociale partners, zowel werkgeversorganisaties als vakbonden, streven uitdrukkelijk naar catalogi op brancheniveau. Een catalogus voor één bedrijf is immers het plan van aanpak, is een argument. Daarnaast spelen efficiencyoverwegingen een rol. Voor kleine en middelgrote bedrijven is het maken van een catalogus bovendien praktisch en financieel ondoenlijk. Zij kunnen zich beter richten op een goed plan van aanpak en hun tijd en energie besteden aan uitvoering van de maatregelen uit een brede branchecatalogus, is de redenering. Catalogi op ondernemingsniveau worden overigens ook niet meer geaccepteerd, alleen branchecatalogi komen nog voor goedkeuring in aanmerking

Een branchecatalogus geeft uiteraard altijd nog de mogelijkheid om op bedrijfsniveau in overleg tussen OR of PVT en werkgever aanvullende oplossingen te beschrijven welke (nog) niet in de catalogus van de branche staan.

8. Hoeveel Arbocatalogi zijn er al?

Er zijn al twintig Arbocatalogi afgerond. Wilt uw weten welke branches al een catalogus hebben, ga dan naar de site [Arboportaal](#) (van het Ministerie van SZW), daar worden ze allemaal gepubliceerd.

9. Waarom toetsing en hoe gaat deze in haar werking?

Om te voorkomen dat een catalogus onjuist is gemaakt, wordt hij getoetst. Daarbij wordt gekeken

- a. of duidelijk is voor wie hij geldt;
- b. of hij openbaar is voor de doelgroep;
- c. of hij begrijpelijk is voor de doelgroep;
- d. of de vertegenwoordigers van de organisaties waarvoor hij bedoeld is hebben ondertekend en
- e. of hij niet strijdig is met de Arbowet.

Die toetsing gaat op het laatste punt met een quickscan. Na afloop van een toetsing geeft de Arbeidsinspectie een schriftelijke reactie. Deze reactie kan ook adviezen aan de sector bevatten.

10. Hoe lang is een arbocatalogus geldig?

Partijen die een arbocatalogus opstellen, spreken af voor hoelang deze geldig is. Het idee achter de tijdelijkheid is dat grote veranderingen ook hun uitwerking hebben op de inhoud van de arbocatalogus. De Stichting van de Arbeid adviseert in dat kader een geldigheid van drie tot vijf jaar. Daarna vindt uiteraard opnieuw toetsing plaats.

Bron: arboplus / Huub Pennock, Ergo-balans, partner in De Goede Praktijk

[» top](#)

[en... een uitnodiging voor de eerste bijeenkomst Arbocatalogus architectenbureaus](#)

De Stichting Fonds Architectenbureaus (SFA), waarin de BNA en vakbonden zijn verenigd, heeft besloten over te gaan tot de ontwikkeling van een arbocatalogus voor de architectenbranche.

Met deze arbocatalogus willen we komen tot een oplossingenboek waarmee architectenbureaus zich ondersteund weten om de arbeidsrisico's op praktische wijze te verminderen. Dat is goed voor werkgever en werknemer.

Het grote voordeel van een arbocatalogus is dat een architectenbureau makkelijker kan voldoen aan de Arbowet. Ook kunnen branches en bureaus die beschikken over en gebruik maken van een arbocatalogus, rekenen op een soepele opstelling van de Arbeidsinspectie.

Bij het tot stand komen van de arbocatalogus wil de SFA toekomstige gebruikers van architectenbureaus van het begin af aan mee laten denken om zo te komen tot een arbocatalogus die aansluit bij de praktijk.

Wij nodigen u daarom van harte uit voor een bijeenkomst op **donderdag 20 november óf dinsdag 25 november van 10.00 – 12.30 uur** in Amersfoort . Na afloop bieden wij u graag een lunch aan.

Tijdens deze ochtend willen we met vertegenwoordigers van grote EN kleine architectenbureaus komen tot een voorstel voor de ontwerpeisen van deze arbocatalogus. In de bijeenkomst gaan we op een praktische manier, aan de hand van concrete voorbeelden, uitvragen op wat voor manier de arbocatalogus voor u herkenbaar en vooral bruikbaar zou zijn. Niet alleen directieleden en personeelsfunctionarissen zijn welkom, maar ook preventiemedewerkers, personeelsvertegenwoordigers en geïnteresseerde medewerkers. Iedereen die mee wil denken is van harte welkom. Daarom doen we bij deze een oproep aan u om ook uw betrokken collega's te attenderen op deze bijeenkomst.

Het is de bedoeling dat in het vervolg van de ontwikkeling van de arbocatalogus de zogenaamde 'eindgebruikers' betrokken blijven. Dat kan door mee te doen in een klankbordgroep, die gedurende het project enkele malen bij elkaar zal komen, of in een meeleesgroep van teksten.

Wij nodigen u van harte uit met ons mee te denken! Aanmelden kan via het [inschrijfformulier](#).

Namens de SFA,
Anneliese Smoorenburg
Projectcoördinator arbeidsomstandigheden

Cursus Arbo-advies bij nieuw- en verbouwprojecten

Bij Arboplan kunt u deze praktische vierdaagse cursus volgen, over de toepassing van arbonormen en richtlijnen bij nieuw- en verbouwprojecten.

Arbo-advies bij nieuw- en verbouw? Daar let de architect toch al op?

Uiteraard moet de architect zich houden aan de concrete eisen van de Arbowet en het Bouwbesluit. Het hanteren van minimumnormen en -regels is echter nog geen garantie voor een gebruiksvriendelijk en comfortabel gebouw.

Wat leveren goede arbeidsomstandigheden op?

Uit onderzoek naar de tevredenheid over de kwaliteit van de werkomgeving is gebleken dat per persoon gemiddeld 2,5 dag per jaar wordt verzuimd vanwege klachten die verband houden met de (fysieke) werkomgeving! Naast verzuim kan ook hinder, bijvoorbeeld lawaaioverlast, slechte verlichting of een te hoge temperatuur, leiden tot een productieverlies van 5 tot zelfs 15%. Deze jaarlijks terugkerende kosten zijn op termijn vaak vele malen hoger dan de eenmalige investering in een beter gebouw.

Deze cursus gaat in op de vele aspecten en partijen die bij nieuw- en verbouwprojecten een rol spelen. Door bij deze projecten in een vroeg stadium rekening te houden met de eisen zoals die worden gesteld in onder andere de Arbowet en het Bouwbesluit kunnen de arbeidsomstandigheden van medewerkers tegen relatief lage kosten worden geoptimaliseerd.

Voor wie?

De cursus is bedoeld voor (interne) adviseurs als arbocoördinatoren, veiligheidskundigen en arbeidshygiënist, maar ook facilitaire managers of vastgoedbeheerders, bij bedrijven en organisaties die zich bezig (gaan) houden met nieuw- en verbouwprojecten.

Onderwerpen die aan de orde komen zijn:

Wet- en regelgeving,
Fasen van het bouwproces,
Een workshop: programma van eisen,
Betrokken partijen en hun rol,
Een Workshop: beoordelen van bouwtekeningen

De cursus wordt nog dit jaar in Utrecht gegeven op 18 en 25 november, 2 en 9 december 2008 en volgend jaar in maart en juni.

Het volledige programma, meer informatie en inschrijving vindt u op de site van [Arboplan.](#)

Liever geen paars plafond

Ben je direct na je vakantie meestal alweer meteen toe aan de volgende? Dan is het misschien goed om eens te kijken naar het herinrichten van je werkplek.

Goed, het bed staat misschien op nummer één, maar daarna brengen we gemiddeld, of we het nu willen of niet, toch wel de meeste tijd achter ons bureau door. Maar waar we aan het inrichten van onze slaapkamers doorgaans veel aandacht besteden, wordt aan het inrichten van werkplekken meestal niet al te veel aandacht gewijd. En dat is jammer, want een inspirerende omgeving verhoogt de arbeidsvreugde. We maakten een rondje langs experts en vroegen om inrichtingstips.

1. Varieer met licht.

Niets zo bepalend voor de sfeer van een ruimte als de verlichting. „Het geheim van een inspirerende verlichting is variatie”, zegt Jos Stuyfzand, creative director bij Philips Design. „Volsta niet met een simpele bureaulamp en een peertje aan het plafond, maar breng verschillende soorten verlichting aan die je los van elkaar kunt bedienen.”

Op die manier kun je de verlichting van de kamer steeds aanpassen aan je werkzaamheden. Stuyfzand: „Het is bijvoorbeeld aantrekkelijk om diffuus sfeerlicht in te schakelen op het moment dat je rustig een rapport moet doorbladeren of je mentaal wilt voorbereiden op een belangrijk gesprek. Maar wanneer je zeer geconcentreerd moet schrijven of lezen, is het handig dat je je bureau scherp kunt uitlichten terwijl de rest van de kamer wat donkerder blijft.

En als je inspiratie zoekt en nieuwe ideeën wilt opdoen, is het slim om lampen aan te doen die alleen het plafond uitlichten. Daardoor lijkt de kamer hoger en dat komt je creativiteit en je 'denkruimte' ten goede.”

2. Varieer met werkplekken

Variatie is ook van belang bij de inrichting van een werkkamer, zegt Stuyfzand van Philips. „Wie een ruime werkkamer heeft, doet er goed aan om ten minste twee werkplekken te creëren met elk een eigen sfeer. Ten eerste is er je bureau waar je de klussen doet die om concentratie vragen. Maar daarnaast is het prettig om aan de andere kant van de kamer een gerieflijke fauteuil neer te zetten. Dat is de plek om rustig wat te lezen, koffie te drinken of even te ontspannen. Verandering van werkplek is inspirerend.”

3. Kijk uit met felle kleuren

Kleuren zijn een uitstekend middel om je kantoor karakter te geven. Maar daarbij is voorzichtigheid geboden, waarschuwt architect Marleen Vink van IN architectuur. „Het is niet handig om felle of donkere kleuren te gebruiken in een wand met ramen. Dan wordt het contrast tussen het licht van buiten en de muur te groot – en dat doet pijn aan je ogen.”

Felle kleuren zijn volgens Vink ook niet erg praktisch in de wand waar je bureau tegenaan staat of in het bureaublad zelf. „Zeker als je veel moet lezen van papier of van de computer kunnen felle kleuren in de achtergrond storend zijn. De letters die je leest gaan na een tijdje voor je ogen dansen.”

Conclusie: beperk het gebruik van kleur tot de vloer en de wanden waar je niet de hele tijd naar kijkt. En ga zeker geen gekke dingen doen met het plafond. „Een paars plafond kleurt je hele kamer paars. Dat is niet altijd prettig”, aldus Vink.

4. Zet je bureau in de ruimte

„Je wordt kortzichtig als je van achter je bureau tegen een saaie wand zit aan te staren. Zet je bureau dus nooit plat tegen de muur.” Aldus inrichtingsadviseur Astrid Wiebenga, die werkt op basis van de eeuwenoude Chinese ruimteleer Feng Shui. „Het is veel beter om je bureau een stuk van de muur te schuiven zodat je er achter kunt zitten met zicht op de kamer. Zo heb je meer ruimte vóór je, terwijl de muur in je rug steun geeft.”

Het is volgens Wiebenga bovendien van belang om je bureau zó neer te zetten dat je de deur van de kamer in de gaten kunt houden. „Dat geeft een veilig gevoel. Je ziet wie er binnenkomt en je wordt niet verrast door iemand die plotseling achter je staat en je op de schouders tikt.”

Volgens de Feng Shui-deskundige is het daarnaast verstandig om je bureau niet onder het raam te schuiven. „Want dan is je blik steeds naar buiten gericht en word je afgeleid. Aandacht en energie worden als het ware naar buiten gezogen, en dat hindert de concentratie.”

5. Maak je werkplek persoonlijk

Een inspirerende werkplek is een persoonlijke werkplek. Dat vindt loopbaancoach Arianne van Galen. „Het is ontzettend belangrijk om van je kantoor iets eigens te maken. Stel een mooie natuurfoto als screensaver in op je computer. Zet wat persoonlijke attributen in je kamer, zoals een mooie plant of een foto van je kinderen. Hang dingen aan de muur waar je graag naar kijkt, zoals een schilderij of een inspirerende tekst. Of maak ruimte op je bureau voor de dennenappel die je vorig jaar in het bos vond tijdens die prachtige wandeling.”

6. Ruim je bureau op

Een opgeruimd bureau zorgt voor een opgeruimd hoofd, meent Feng Shui-deskundige Astrid Wiebenga. „Het is storend als er allemaal stapels met papier en rapporten op je bureau liggen. Dat beperkt de werkruimte. Berg dat soort dingen op in de kast en leg alleen de spullen die je vandaag nodig hebt op je werkblad.” Daarnaast is volgens Wiebenga een schoon bureau van belang. „Ik raad mensen aan om elke ochtend eerst even een lapje over hun tafel te halen zodat alles weer fris is. Dan kun je letterlijk met een schone lei beginnen.”

Uit: NRC Next, Tobias Reijngoud september 2008

De Bouw in Beeld prijs heeft dit jaar als thema Mijn ruimte, mijn plek. „Dat bracht me op het idee om werkplekken te fotograferen” aldus fotografe Daniëlle van Ark. De

op het idee om werkplekken te fotograferen, aldus fotografe Danielle van Ark „De meeste mensen brengen meer tijd door achter hun bureau dan op welk meubelstuk in hun huis ook.“ Van Ark (1974) is een van de tien finalisten van de Bouw in Beeld prijs 2008 van Ballast Nedam.

Haar foto's, en die van de andere finalisten, zijn vanaf 16 oktober te zien bij de Technische Universiteit Eindhoven.

[» top](#)

Klik [hier](#) om je af te melden van de nieuwsbrief.

Ctrl arbo architecten is een initiatief van Stichting Fonds Architectenbureaus (SFA), waarin de BNA, FNV Bondgenoten, CNV Dienstenbond en De Unie zijn vertegenwoordigd en is het vervolg op het Arboconvenant Architectenbureaus. De SFA heeft tot doel activiteiten te ondersteunen die gericht zijn op het in sociaal-economisch opzicht optimaal functioneren van architectenbureaus.